

CAP-utbildning, Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap 29.9.2022

Om det i det gamla avtalet finns skiften som ska skötas enbart genom röjning, får de då finnas kvar om avtalet fortsätts?

När ett avtal fortsätts ska de villkor som hör ihop med den nya perioden följas, men i det här sammanhanget har ett undantag utlovats, om man inte klarar av att byta åtgärd till betesgång eller slätter. Det här kräver visserligen att undantaget fastställs i en förordning.

Om man har ett avtal som ännu inte har gått ut men arealen har skötts bara genom röjning så har avtalet då en framtid om inte annat, t.ex. betesgång, går att ordna? Ska avtalet frånträdas?

Den nuvarande skötselformen för de här avtalen (röjning varje eller vartannat år) motsvarar inte de villkor som kommer att gälla under den nya perioden.

Om ett gammalt avtal anpassas och åtgärderna i skötselplanen för det omfattar 5 år så hur ska planen uppdateras?

Det gäller att säkerställa att planen till sitt innehåll motsvarar de krav som gäller under den nya perioden. Man gör klokt i att fundera på om det ändå skulle vara vettigt att ansöka om ett 5-årigt avtal när planen i vilket fall som helst behöver uppdateras. På så sätt kan man vara säker på att få finansiering för avtalsarealen för hela perioden.

Omfattar rådgivningssystemet Neuvo också uppdatering av skötselplaner som anpassas?

Ja.

Betalas det för avtalsarealen i fortsättningen stöd som motsvarar dagens grundstöd och kompensationsersättning?

Ja.

Länkar till Livsmedelsverkets inspelade föreläsningar, tack.

Vilken är den mest direkta länken?

Exempel: Första sidan -> Sammanslutningar -> Stöd och utveckling -> Rådgivningsersättning
På sidan "CAP27-materialet för rådgivare" finns nu följande text: "På denna sida uppdateras utbildningsmaterial som hör ihop med finansieringsperioden som börjar 2023." Men sidan uppdaterades senast 5.9.2022, där finns inte t.ex. den utbildning som hölls 28.9. Var finns den alltså?

På just den sidan läggs materialet ut när det är redo att publiceras. Riktlinjen beträffande inspelade föreläsningar är att sådana inte läggs ut på Livsmedelsverkets externa sidor.

Menades med rovdjursersättningar som inte kan beviljas sådana avtal som fortsätts det stöd för material för rovdjursstängsel som Viltcentralen beviljar?

Den ettåriga ersättning för rovdjursstängsel som avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap kan omfatta.

Om det som tidigare var naturbete och äng (permanent gräsmark) i fortsättningen anmäls som skogsmark (miljöavtalsareal med trädbestand), inverkar det här då på den författning som har

att göra med den totala mängden permanent gräsmark? Att permanent gräsmark alltså inte skulle få tas i annat bruk.

Ja, det påverkar den totala mängden permanent gräsmark och den vägen en eventuell återställningsskyldighet. Men arealen av de här utanför åker är så liten att den inte spelar någon roll. Viktigare är det att utbetalningarna riktas till de rätta arealerna.

Är det så att bara antalet träd avgör om ett skifte är naturbete eller skogsmark/annan areal? Just nu inverkar också skiftets stenighet. Åtminstone för ett par år sedan ändrade NTM-centralen naturbeten till skogsbetesmark/annan areal, om skiftet inte kunde slås för att det var t.ex. stenigt.

Över 50 % av jordbruksskiftets areal ska bestå av gräs- eller vallfoderväxter. Flyttblock får inte förekomma, men sådana jordstenar på naturbeten och ängar som utgör särdrag för naturbetet får förekomma på den stödberättigande skiftesarealen.

Likaså har väl sandstränder utan växttäckning ändrats.

Avtalsarealen ska huvudsakligen ha ett växttäckning.

Men inte godkänns ju nu längre annars heller sådana objekt som enbart röjs, så kantonerna faller väl bort helt och hållet om djur inte betar på dem?

Ja.

Har också andra möjlighet att se Jannes presentation i Pikantti?

Man kan ansöka om åtkomst till Pikantti. Rådgivare har inte tillgång till Pikantti.

Kan man få ett avtal, om man inte bedriver jordbruksverksamhet och inte äger djur utan sköter arealen t.ex. bara genom att slå en äng? Om djur går på bete på området så kan också den som äger de utlånade/uthyrda djuren ansöka om ett avtal, men hur är det med de här objekten som slås?

Ja, avtal kan sökas, åtminstone på den grunden att man under den här perioden har haft ett avtal som gällt samma areal.

Vilken är minimiarealen för vidsträckta kala berg?

Ingen minimiareal har bestämts. Arealgränser är knepiga, det är alltid någon som hamnar på fel sida om gränsen.

Omfattar materialet med värdefulla vårdbiotoper alla avtalsobjekt för den här perioden, även om de inte har inventerats? Närmast en klassificeringsuppgift.

Om de inte har inventerats finns de inte i materialet. I materialet är det fråga om områden som är nationellt eller regionalt värdefulla.

"Ett område där restaureringsåtgärder som finansierats ur någon annan finansieringskälla pågår godkänns inte" > Tidigare har det i anvisningarna sagts att man med Helmi-stöd kan avlägsna större träd från en vårdbiotop (det är alltså inte längre fråga om iståndsättningsröjning). Kan avlägsnandet av träd fortgå under den nya avtalsperioden, om det inte är fråga om röjning som

nämns i skötselavtalet? I de fallen skulle man vilja avlägsna träd under loppet av flera år för att undvika en plötslig ökning av rotröta.

JSM kommer att utreda det här. Sådana åtgärder under avtalsperioden som genomförs med annan finansiering har varit möjliga, förutsatt att de i skötselplanen inte nämns på ett sådant sätt att de vidtas med finansiering från skötselavtalet.

Låses avtalsområdets gräns också i anpassade avtal till (havsvattnets) medelvattenstånd, om gränsen för närvarande går längre bort? Leder det här till återkrav?

Ja, de nya villkoren ska följas i alla avtal och nej, återkrav som gäller tidigare års utbetalningar blir det inte. Det kommer senare att preciseras hur gränsen mellan havsvattenområden och stranden dras.

Hur omfattande är inventeringen som nivån i tillämpningen grundar sig på; det finns avtalsområden som aldrig tidigare har inventerats men som kan vara t.ex. lokalt värdefulla?

I kartnivån införs alla vårdbiotopskiften som är regionalt eller nationellt värdefulla.

I de nuvarande avtalsvillkoren sägs det: "... som i sitt nuvarande tillstånd motsvarar definitionen på värdefull vårdbiotop. Ersättning för skötsel av värdefulla vårdbiotoper kan erhållas för ett sådant område."

Kommer det att vara så här också i fortsättningen, eller är det bara inventeringsuppgifter i Viputjänsten som är en grund för högre stöd?

Eller om NTM-centralen vid sin bedömning har konstaterat att vårdbiotopen är nationellt eller regionalt värdefull.

I den här nya omgången har inte alla vårdbiotoper som tidigare klassats som värdefulla inventerats, så det finns avtal som på basis av tidigare inventeringar har klassats som värdefulla och som är det fortfarande, eftersom skötseln har fortsatt. I det avseendet är kartnivån vilseledande och kan väcka förundran. Anses de här fallen motsvara en bedömning som NTM-centralen har gjort?

Svaret kommer att preciseras senare.

Varför begränsas kantonernas bredd fortfarande, om man inte får sköta dem genom enbart röjning?

Frågan ska utredas.

Går det att ändra åkerskiften till naturbeten, om skiftena är svårodlade (t.ex. branta, fuktiga) och inte har bearbetats eller gödslats på ett par år men betesgång har förekommit?

Stödsökanden ska vara medveten om saken men ja, markanvändningsslaget går att ändra.

Om godkännande av avtalsareal: är taggtråd som blivit kvar i terrängen (= barrträdsdominerad skog) efter den föregående betesgångsperioden ett tydligt tecken på betesgång? Man hittar då och då taggtråd i terrängen. Om det räcker med sådana fynd borde man uppenbarligen lämna kvar de här tecknen i skogen.

Gammal taggtråd räcker inte ensam, den borde tas bort ur skogen. Man bör se på trädbeståndet som helhet eller växtligheten.

Att skötseln fortgår är inte nödvändigtvis en garanti för att vårdbiotopen bevarar sitt värde, trots att det i och för sig är värdefullt att skötseln fortgår. Det skulle vara bra om någon emellanåt besökte platsen för att ta ställning till värdena och till hur pass tillräcklig skötseln är?

Vid terrängbesiktningarna som handläggarna vid NTM-centralerna utför bedöms just de här kriterierna i det skede då nya avtal ingås. Befintliga avtal övervakas.

Varifrån får man realistisk och noggrann information om i vilka områden det finns risk för stora rovdjur, när man planerar vårdbiotoper?

Frågan ska utredas.

Om Finlands Viltcentral betalar stängselmaterialet för objektet, kan man ändå via miljöavtalet få högre stöd för att uppföra ett rovdjursstängsel?

Nej, för då är det fråga om dubbel finansiering. I ersättningen för rovdjursstängsel har priset för stängslet och för uppförandet av det räknats in.

Om alltså rovdjursrisken för ett objekt som har skötts tidigare har förvärrats efter det att skötseln började kan ersättning för rovdjursstängsel inte betalas under den nya stödperioden, utan den som låter djur gå på bete är tvungen att antingen bekosta ett rovdjursstängsel själv eller upphöra med betesgången?

Ja.

Hos oss i Egentliga Finland diskuteras vasskrossning och möjligheten till sådan under avtalsperioden med hjälp av Helmi. Är det möjligt? Vi skulle gärna tolka vasskrossningen som en helt annan åtgärd som inte innebär överlappande finansiering.

Om krossningen inte nämns i skötselplanen som en åtgärd som finansieras via miljöavtalet.

Kan ersättningen för röjning eller inhägnande betalas under vilket avtalsår som helst, eller måste den gälla det första året? Kan inhägnande, röjning eller något arbete som möjligen kan jämföras med dem och som finansieras ur någon annan källa genomföras under sådana år då jordbrukaren inte får motsvarande ersättning för skiftet? Kan man genom ersättningen för inhägnande finansiera förnyandet av ett stängsel, t.ex. uppförandet av ett nytt stängsel i stället för ett stängsel som är gammalt eller helt eller ganska olämpligt för ändamålet (t.ex. en ny typ av stängsel), även under avtalsperioden?

I princip är avsikten att finansiera iståndsättningsröjning och sedan fortsätta med underhållsröjning. Om man emellertid har gått in för att djur ska sköta områden men de sedan ändå inte gör det så kan också åtgärden iståndsättningsröjning sökas för röjning av sådana områden.

Stängslingsåtgärden (inhägnandet) är i regel avsedd också för nya skiften som saknar ett stängsel. Varken stängslingsåtgärden eller röjningsåtgärden bör beviljas i en situation som beror på att avtalsvillkoren har försumrats under en tidigare avtalsperiod (underhåll av stängsel och underhållsröjning). Det kan i alla fall visa sig att en tidigare typ av stängsel inte är lämplig, om djurarten har bytts till en annan eller av någon annan motsvarande orsak.

Är vassruggar permanent gräsmark?

Frågan ska utredas.

Finns det en undre gräns för virtuella skiften? Med andra ord, hur stora ska de arealer vara som separat börjar avgränsas som permanent gräsmark?

På avtalsområdena finns inga s.k. virtuella skiften, alla basskiften ritas så att de är verkliga skiften. Minimiarealen för skiften för vilka stöd kan betalas är 0,05 ha. Ett skifte ska uppfylla definitionen av permanent gräsmark för att kunna göras till ett skifte med permanent gräsmark.

Är våtmarksareal lika med permanent gräsmark?

Nej, det kan den inte vara.

Hur ska man tolka enebuskar? Är de träd eller inte?

Träd är över 4 meter höga. Enarna utreds.

Om en äng är öppen och trädlös, kan den då anmälas som skogsmark om den inte annars uppfyller definitionen av permanent gräsmark?

Om det inte alls finns vare sig vall- eller gräsväxtlighet på arealen så kan man väl inte låta den ingå i ett avtal, där finns ju inget för betesdjuren att äta.

Får stenar ingå i ett avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet, även om direktstöd inte betalas för dem? Många vårdbiotoper är steniga, och stenar utgör en väsentlig del av definitionen av vårdbiotoper.

I avtalsarealen får stenar ingå, men en enda ritning kan göras i fråga om ett skifte och om det på grund av stenar görs hål i skiftesgeometrin beviljas inte heller stöd på basis av avtal för sådana arealer, om de avlägsnas från skiftet på grund av direktstöden. Bara på sådan areal där träden är över 50 stycken/ha kan man låta bli att rita in stenarna på skiftet.

Är en vårdbiotop permanent gräsmark, om där det finns 3 m höga videsnår i stora mängder?

Om de i avtalet överenskomna skötselåtgärderna inte har vidtagits (= underhållsröjning har inte gjorts) kan stöd för iståndsättningsröjning inte beviljas. Men ett avtalsskifte som ska iståndsättningsröjas kan vara permanent gräsmark, om skiftet i början av växtperioden iståndsätts så att djur kan gå på bete där under växtperioden.

Betraktas en mer än fyra meter hög en som ett träd? Ja

En preciseringsfråga:

Barrträd som är under 4 meter höga betraktas alltså inte längre som träd? (för närvarande räknas 0,3 meter höga barrträd och över 2 meter höga lövträd som träd)

Just det.

Är en hasselbuske med många stammar en buske också fastän den är över 4 meter hög?

Den räknas som ett träd.

Kommer skiften som omfattas av avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet att bli föremål för arealmonitorering?

Knappast kommer avtalsskiften någonsin att kunna granskas med hjälp av satellitbilder eller slutsatser att kunna dras den vägen. Arealmonitorering betyder t.ex. georefererade fotografier.

Vilken växtkod gäller för våtmarksarealer?

Miljöavtal av våtmarkker

När det har stormat i ett område som sköts (kan vara naturskyddsområde) och träd har fallit kors och tvärs så att betesdjuren inte kommer åt att äta i området, vad ska man då göra för att arealen inte ska raderas ur avtalet? Murkna träd ska ju lämnas kvar. Till exempel när grannen har kalhuggit sin skog och det blåser för fullt faller ju åtminstone träd som gränsar till kalhygget.

En sådan areals mångfaldsvärden behöver bedömas på nytt efter stormen. Det är inte nödvändigtvis så att arealen fortsätter att duga som avtalsareal. Det avgörande är hur många träd stormen faller och om djuren kan gå på bete där. Man måste från fall till fall ta ställning till om arealen fortfarande är OK.

I vilken form ska planerna ges in? Blir det något elektroniskt underlag?

Som det nu ser ut kan planerna skickas in som pappersbilagor på samma sätt som nu.

Betalas det för mellanåret, och är det bara för får?

Det betalas inte för mellanåret, då ska stödet annulleras. Om stödet inte har annullerats och man blir föremål för kontroll på plats blir följden återkrav för det året på grund av bristfällig skötsel.

Hur blir det med skiften som i fortsättningen inte ger rätt till ersättning men som nu har anmälts som miljöavtalsareal, annan areal? På skiftena finns mer trädbevuxen hagmark (i fortsättningen skogsmark) och öppnare areal som också nu skulle kunna godkännas som permanent gräsmark. Ska skiftesdelningar göras, eller ska skiftena nästa år anmälas som miljöavtalsareal, skogsmark?

Om arealen är öppen och uppfyller kravet på permanent gräsmark kan den anmälas som permanent gräsmark, och trädbevuxna arealer anmäls som miljöavtal trädbevuxen. Skiftesdelningar kan alltså göras.

Hur ser det ut, när kan planeringen nästa år inledas inom ramen för Neuvo?

I princip genast vid ingången av år 2023, om författningarna har godkänts och anknytande anvisningar och material är färdiga.

Om ett mellanår hålls med artskydd som grund, ska då ersättande skötsel alltid utföras fastän växtlighetens frodighet inte medför problem och slätter alltså inte skulle behövas med tanke på skötseln av området?

Det är meningen att ett mellanår ska hållas bara när parasitsjukdomar uppträder, i andra situationer ska avtalsarealen skötas varje år. I skötselplanen ska det nämnas om man planerar att skötseln något år ska bestå av slätter.

Kan man retroaktivt söka röjningsersättning som kan sökas en gång under avtalsperioden, om man på vintern strax före avtalsperiodens början redan röjer trädbeståndet eller liknande?

Det går inte att söka retroaktivt, avtalsåret börjar 1.5, så den kostnad för vilken ersättning betalas ska uppstå under det avtalsår då åtgärden genomförs.

Om avtalsarealen är ett enda stort skifte (t.ex. 20 ha) och man iståndsättningsröjer en liten del, ska hela skiftet då ändå anmälas för röjning när man söker ersättning för ett år för iståndsättningsröjning?

Den areal som ska iståndsättas görs till ett separat jordbruksskifte i Vipu i jordbruksskiftesuppgifterna. Den areal som ska röjas ska alltså ritas och uppges som ett separat jordbruksskifte.

Kan röjningsavfall lämnas på avtalsarealen på ett ställe där det kan vara till nytta som livsmiljö för pollinerande insekter eller liknande, och stället inte är värdefullt för de övriga arterna?

Röjningsavfallet ska alltid föras bort från skiftet.

Angående förbjudna åtgärder: Får ett befintligt dike iståndsättas, rensas, för att vattenhushållningen på ett närbeläget skifte som odlas ska förbli i skick?

Ett avtalsskifte får inte dikas eller bearbetas. Sådana åtgärder lönar det sig att genomföra innan man ansöker om att skiftet ska omfattas av ett avtal.

Börjar den avtalsperiod som börjar nästa vår 1.5.2023 eller 1.5.2024?

Den börjar 1.5.2023.

Så också under den nya perioden får det finnas objekt som sköts bara genom slätter?

Objekten ska skötas genom slätter eller betesgång.

Hur övervakas avtalen, hur stor är den andel som ska övervakas, är den 1 %? Arealmonitoreringen gäller ju inte avtalsskiften.

Det stämmer, satellitövervakning tillämpas inte när det gäller avtalsskiften.

Hur säkerställs ett tillräckligt betestryck? Kommer man att gå in för minimiantal djurenheter/ha?

Ett tillräckligt betestryck kan bedömas med hjälp en tabell som har varit i bruk också under den innevarande perioden. Inga minimiantal djurenheter kommer det att bli, eftersom de ändå inte säger just någonting om verkligheten. Väderförhållandena varierar från år till år.

Miljöavtal naturbete (inte vårdbiotop) – kan de användas för betesgång som en del av betesvallar?

När det är fråga om näringsfattig gammal vall.

Kan inspektionsbesöket anmälas skriftligen?

Det här återkommer vi till i utbildningen om terrängbesiktningar.

Är en öppen före detta åker som ligger centralt i ett nationellt värdefullt landskapsområde ett landskap som är värdefullare än vanligt -> miljöavtal naturbete?

Också annat än enbart läget ska bedömas.

Fanns det några riktvisande tidsgränser för övergången från användning som åker? 20 år i fråga om naturbeten, 50 år i fråga om vårdbiotoper? eller något annat

De här behöver bedömas från fall till fall. Också användningen av åker, gödslingen osv. behöver bedömas.

I fortsättningen kan alltså områden läggas till i giltiga avtal?

Det bestäms om saken i en årlig ansökningsförordning och inom ramen för anslagen. Praxis för om områden kan läggas till i giltiga avtal har ännu inte utformats.

Stöd för inhägnande får man säkert också för redan befintliga avtalsskiften, om det blir nödvändigt att förnya stängslet?

Stöd för inhägnande kan man få, om behovet av inhägnande inte beror på att underhållet av stängslet har försumrats under en tidigare avtalsperiod.

Behöver man till ansökan foga anteckningar om de skötselåtgärder som har vidtagits under tidigare avtalsperioder?

De behöver inte längre fogas till avtalsansökan.

Räcker det att ett område som ska röjas utgör ett jordbruksskifte, inte ett basskifte?

Ja.

Kan röjningsmassan säljas som t.ex. energiträ utan påföljder?

När det gäller användningen av röjningsmassa finns det vad avtalen beträffar inga bestämmelser som omöjliggör den saken.

Kan man under hela avtalsperioden sköta avtalsarealen genom röjning?

Betesgång eller slätter ska användas.

Vilka åtgärder för att få bukt med tuvtåtel tillåts i avtalet? Stränder som är viktiga för vidare försvagas på grund av stora tuvor med tuvtåtel. Harvning, fräsning ... Området har använts som betesmark i enlighet med avtalet = villkoret har uppfyllts hela sommaren, men tuvorna försvinner ingenstans.

Det här behöver utredas.

Röjningen ska alltså vara röjning av kraftigare slag; kan röjning företas under något annat avtalsår än det första?

Ja, om giltiga orsaker finns till att arealen inte har röjts i samband med den s.k. inledande röjningen av hela arealen. Röjningen får inte heller vara en följd av bristfälliga underhållsröjningar under tidigare avtalsperioder.

Områden där det finns sådant som ska röjas och slås – ingås avtal längre för areal som ska röjas – bara för areal som ska slås?

Bara för areal som ska slås.

Om det är vettigt och mest effektivast att under de första åren av skötsel genomföra istandsättningsröjning så att betesgången redan har börjat, och istandsättningsröjning inte ingår i miljöavtalet, kan istandsättningsröjningen då genomföras med annan finansiering samtidigt som miljöavtalet gäller? Istandsättningsröjningen genomförs alltså av någon annan än den som genomför betesgången.

Ja, det är möjligt. Istandsättningsröjningen anknyter då inte till de i avtalet fastställda åtgärderna och kan inte vara lika med underhållsröjning, den nämns alltså inte i skötselplanen och ska inte betalas med stöd för miljöavtal. Ett område som inte röjts kan inte heller vara sådant att det nu inte är möjligt för djur att gå på bete där.

Slåttern kan säkert utföras också med trimmer, men slätteravfallet ska samlas ihop och föras bort? (en ganska arbetsdryg åtgärd och jag tror inte att någon gör det, men principfråga)

Ja, slätteravfallet ska samlas ihop och föras bort.